

PRÓBNA MATURA W FORMULE 2023 (EDYCJA LISTOPADOWA)

PODSUMOWANIE WYNIKÓW POZIOMU PODSTAWOWEGO

Próbny egzamin maturalny na poziomie podstawowym, przygotowany przez ekspertów wydawnictwa Macmillan, **odbywał się w dniach 8.11.2022r. – 31.01.2023r.** Zadania testowe zostały opracowane w zgodzie z wytycznymi zawartymi w dokumentach opublikowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną: *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023 i Aneksie do Informatora obowiązującym w latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024.* W ramach programu **otrzymaliśmy od nauczycieli wyniki 2807 uczniów** z trzech roczników, którzy maturę na poziomie podstawowym w tzw. nowej formule będą zdawać w latach 2023 (1428 uczniów), 2024 (1232 uczniów) oraz 2025 lub później (147 uczniów).

Niniejszy raport ma na celu podsumowanie powyższych wyników oraz określenie poziomu trudności poszczególnych części egzaminu i wchodzących w ich skład zadań maturalnych. Dodatkowo zawiera on analizę przyczyn trudności, z którymi musieli sobie radzić piszący.

STRUKTURA EGZAMINU

Próbny egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie podstawowym składał się z **12 zadań: 3 na rozumienie ze słuchu, 4 na rozumienie tekstów pisanych, 4 na znajomość środków językowych i wypowiedzi pisemnej.** Warto zauważyć, że w 2023 roku po raz pierwszy na egzaminie maturalnym na poziomie podstawowym mają się pojawić **zadania o charakterze otwartym** w każdej części egzaminu. Łącznie z wypowiedzią pisemną w omawianym teście znalazło się ich pięć. Prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań otwartych daje uczniowi aż 26 punktów.

WYNIKI OGÓŁEM

Poniższa tabela prezentuje ogólne rezultaty Próbego Egzaminu Maturalnego na poziomie podstawowym z podziałem na poszczególne województwa. Znajdują się w niej dane oparte na wynikach 2807 uczniów (1428 zdających maturę w 2023 r., 1232 zdających w 2024 r. oraz 147 w 2025 r. i później), a **średni wynik w skali kraju to 61,18%**. Najwyższe wyniki uzyskali uczniowie z województw podlaskiego (73,77%), świętokrzyskiego (72,9%) i pomorskiego (71,43%). Najniższe wyniki odnotowano w województwie dolnośląskim (48,88%).

ZESTAWIENIE WYNIKÓW EGZAMINU Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE WOJEWÓDZTWA

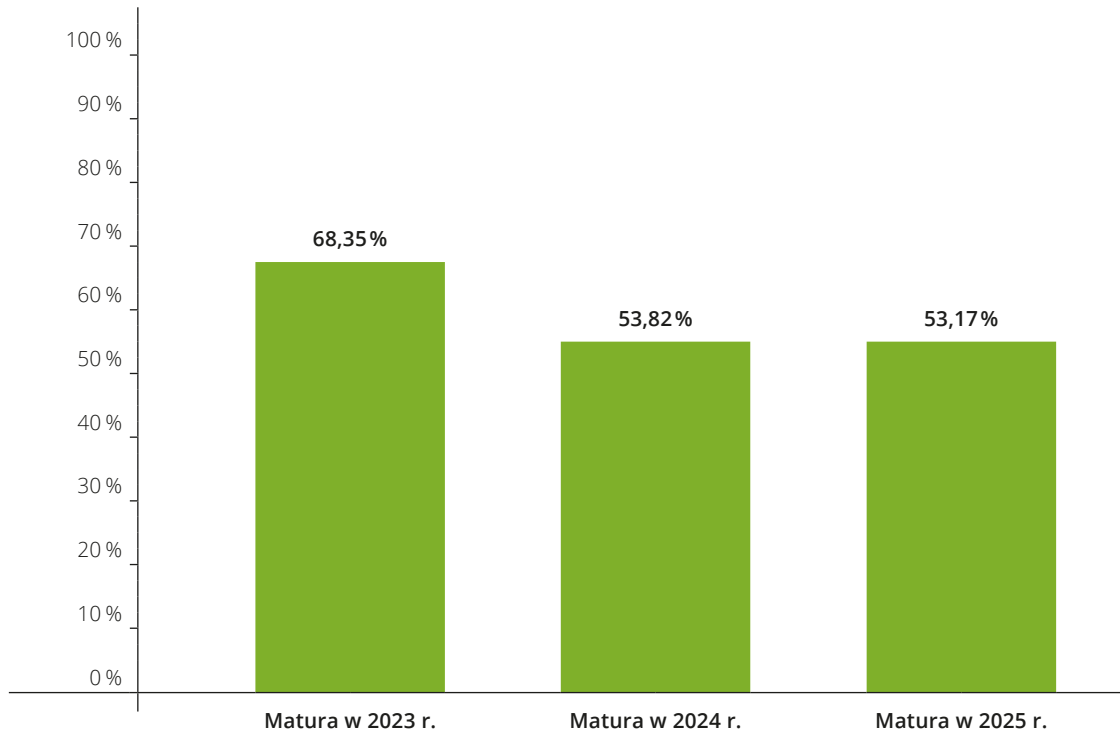
Województwo	Średni wynik
dolnośląskie	48,88 %
kujawsko-pomorskie	50,66 %
lubelskie	65,96 %
lubuskie	51,67 %
łódzkie	61,39 %
małopolskie	70,17 %
mazowieckie	61,61 %
opolskie	60,19 %
podkarpackie	66,12 %
podlaskie	73,77 %
pomorskie	71,43 %
śląskie	61,95 %
świętokrzyskie	72,90 %
warmińsko-mazurskie	54,50 %
wielkopolskie	51,84 %
zachodniopomorskie	63,70 %

Tabela 1.: Zestawienie wyników egzaminu z podziałem na poszczególne województwa

Do ciekawych wniosków może doprowadzić analiza wyników uczniów z poszczególnych roczników. Jak można zaobserwować na poniższym wykresie, dodatkowy rok nauki daje **średni przyrost na poziomie 14%**. Warto też zwrócić uwagę na wyniki uczniów, którzy mają zdawać maturę dopiero za dwa lata. W tym przypadku niewątpliwym wpływem na wynik miały dwa czynniki – po pierwsze, nieduży rozmiar badanej grupy, po drugie fakt, że, co można założyć z dużą dozą prawdopodobieństwa, nauczyciele do udziału w próbnym egzaminie maturalnym wytypowali drugoklasistów na odpowiednio wysokim poziomie.

ŚREDNIE WYNIKI Z PRÓBNEGO EGZAMINU MATURALNEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM DLA POSZCZEGÓLNYCH ROCZNIKÓW

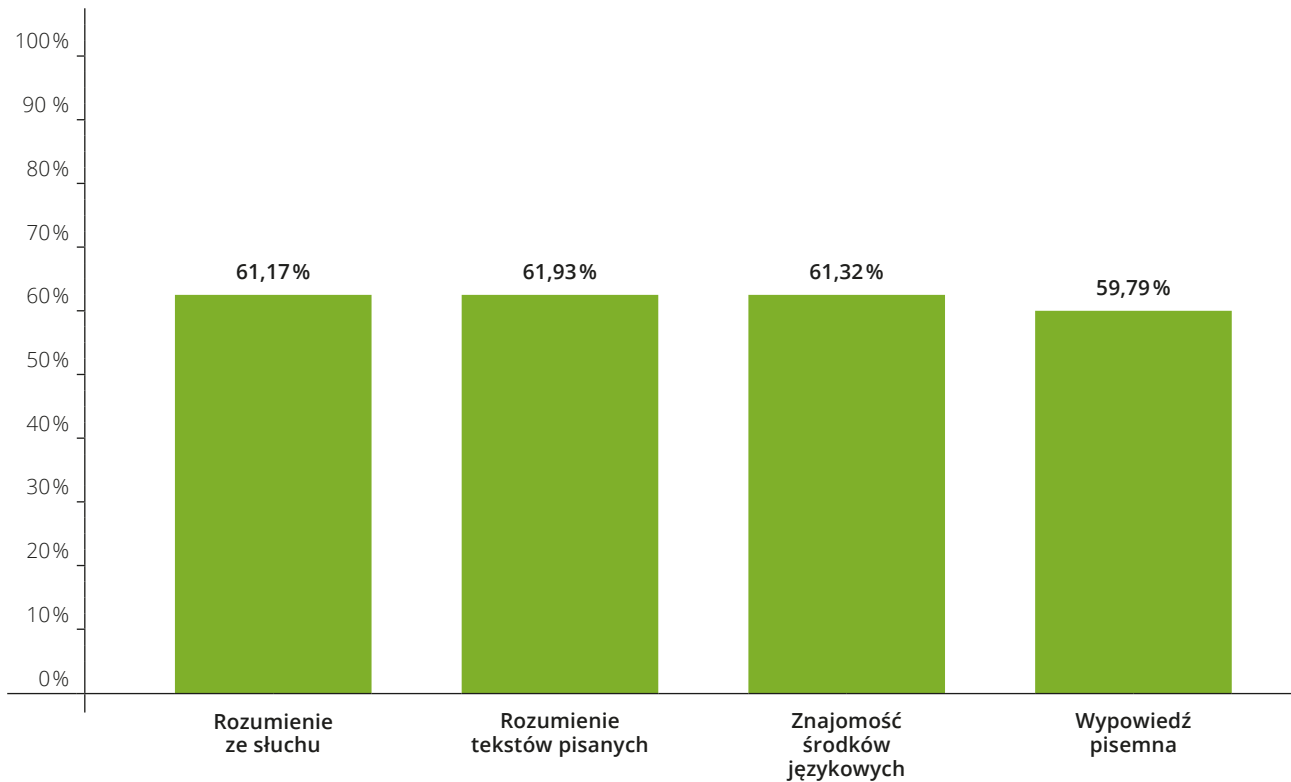
Wykres 1: Średnie wyniki z próbnego egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym dla poszczególnych roczników

Na znajdującym się poniżej wykresie, demonstrującym wyniki poszczególnych części egzaminu, można zaobserwować, że uczniowie uzyskali zbliżone wyniki zarówno z zadań testujących umiejętności receptywne, jak i pozostałych części egzaminu. Różnica pomiędzy najlepiej napisaną częścią egzaminu (czytanie: 61,93%), a tą napisaną najgłębiej (pisanie: 59,79%) wynosiła niewiele powyżej 2%.

W porównaniu ze średnim wynikiem egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym z 2022 roku (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2022*, CKE) ogólne wyniki są jednak znacząco niższe (w 2022 roku wyniosły: 79% – rozumienie ze słuchu, 78% – rozumienie tekstów pisanych). **Inaczej niż w poprzednich latach, znajomość środków językowych (61,32%) nie okazała się najtrudniejszą częścią egzaminu i rezultaty osiągnięte przez zdających w tej części były nawet o ułamek procenta wyższe niż w zakresie rozumienia ze słuchu (61,17%).** Dla porównania, za te same umiejętności na egzaminie zeszłorocznym (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2022*, CKE) uczniowie uzyskali średni wynik na poziomie 71% – znajomość środków językowych i 77% – wypowiedź pisemna. Różnice te mogą wskazywać na podniesienie poziomu trudności w zakresie wszystkich testowanych umiejętności, na które w znaczącym stopniu wpływa wprowadzenie zadań otwartych, nowych dla uczniów zdających egzamin maturalny z języka angielskiego na tym poziomie.

ŚREDNI WYNIK POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI EGZAMINU NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

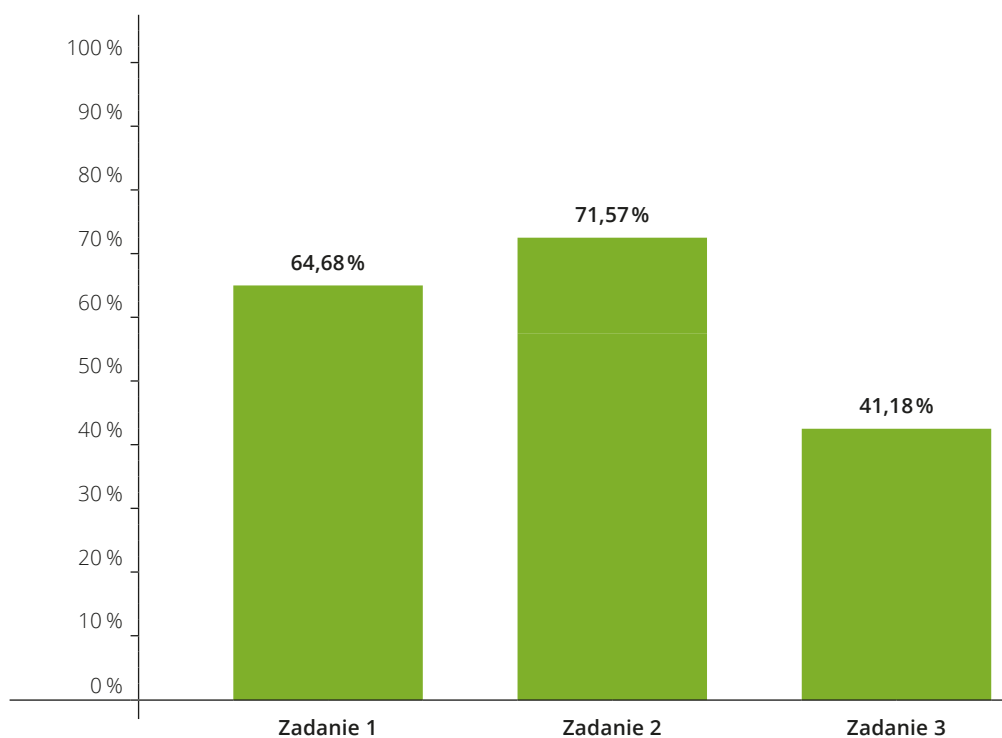
Wykres 2: Średni wynik poszczególnych części egzaminu na poziomie podstawowym

ANALIZA WYNIKÓW DLA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW UMIEJĘTNOŚCI

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Średni wynik z poszczególnych części sprawdzających zdolność rozumienia ze słuchu to: zadanie 1.: 64,68%, zadanie 2.: 71,57% oraz zadanie 3.: 41,18%, co dało **ogólną średnią na poziomie 61,17%**. Na szczególną uwagę zasługuje znacząca różnica między rezultatami osiągniętymi w zadaniach 1. i 2. a w zadaniu 3. Niewątpliwie wynika ona bezpośrednio z faktu, że zadania 1. i 2. są zamknięte, natomiast zadanie 3. jest otwarte.

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Wykres 3: Średnie wyniki zadań w części Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1., w którym uczniowie mieli za zadanie dopasować osoby mówiące do ich wypowiedzi, okazało się w nieznacznym stopniu bardziej wymagające od zadania 2., sprawdzającego umiejętność w zakresie wybrania jednej z trzech odpowiedzi na pytania dotyczące słuchanych tekstów. Uczniowie bardzo dobrze znają oba rodzaje zadań, a nieznaczna różnica w wynikach może wynikać z faktu, że wypowiedzi w zadaniu 1. odnosiły się do wielokrotnie omawianego w trakcie zajęć szkolnych tematu podróży do kraju anglojęzycznego. W zadaniu drugim uczniowie wysłuchali trzech tekstów, a zadanie polegało na określeniu, która z trzech odpowiedzi jest zgodna z wysłuchaną treścią. Pewnego rodzaju wyzwaniem w tym zadaniu mogły okazać się pytania, które nie odnosiły się bezpośrednio do nagrania, ale testowały umiejętności analizy treści zawartych w słuchanych tekstach (2.1. ułożenia wydarzeń w kolejności chronologicznej; 2.2. wyciąganie logicznych wniosków; 2.3. zrozumienie głównej myśli wypowiedzi). **Zadanie 3. jest zadaniem otwartym, co skutkowało znacznie niższym wynikiem niż w dwóch pozostałych.** Uczniowie zdający maturę podstawową mają z nim więcej problemów, gdyż wymaga ono od ucznia zdolności utrzymania pamięci słuchowej i uwagi oraz selekcji informacji połączonej z ignorowaniem dystraktorów.

Aby pomóc uczniom wypracować skuteczne strategie mające na celu radzenie sobie z zadaniami tego typu, warto wspólnie przeprowadzać analizę tego, jak są one zbudowane. **W tym celu można wykorzystać następujące pomysły:**

- **wysłuchaj i zamień:** po wykonaniu zadania wielokrotnego wyboru, uczniowie przechodzą do skryptu i wprowadzają w poszczególnych nagraniach zmiany tekstu w taki sposób, aby poprawna stała się jedna z odpowiedzi, która wcześniej była niepoprawna. Następnie uczniowie w grupach opowiadają sobie, w jaki sposób udało im się osiągnąć zamierzony cel.
- **wysłuchaj i opisz:** uczniowie pracują z zamkniętymi książkami. Po jednokrotnym wysłuchaniu nagrania do zadania egzaminacyjnego polegającego na określaniu głównej myśli tekstu / wybieraniu tytułu dla nagrania, uczniowie piszą jednozdaniowe podsumowanie / tytuł tekstu. Kolejny krok to porównanie zdań / tytułów w parach oraz na forum klasy. Ostatni etap to zestawienie tego, co uczniowie napisali, z opcjami do wyboru podanymi w książce, wysłuchanie nagrania po raz drugi i wybranie poprawnej odpowiedzi.

Przykłady ćwiczeń z *Repetytorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

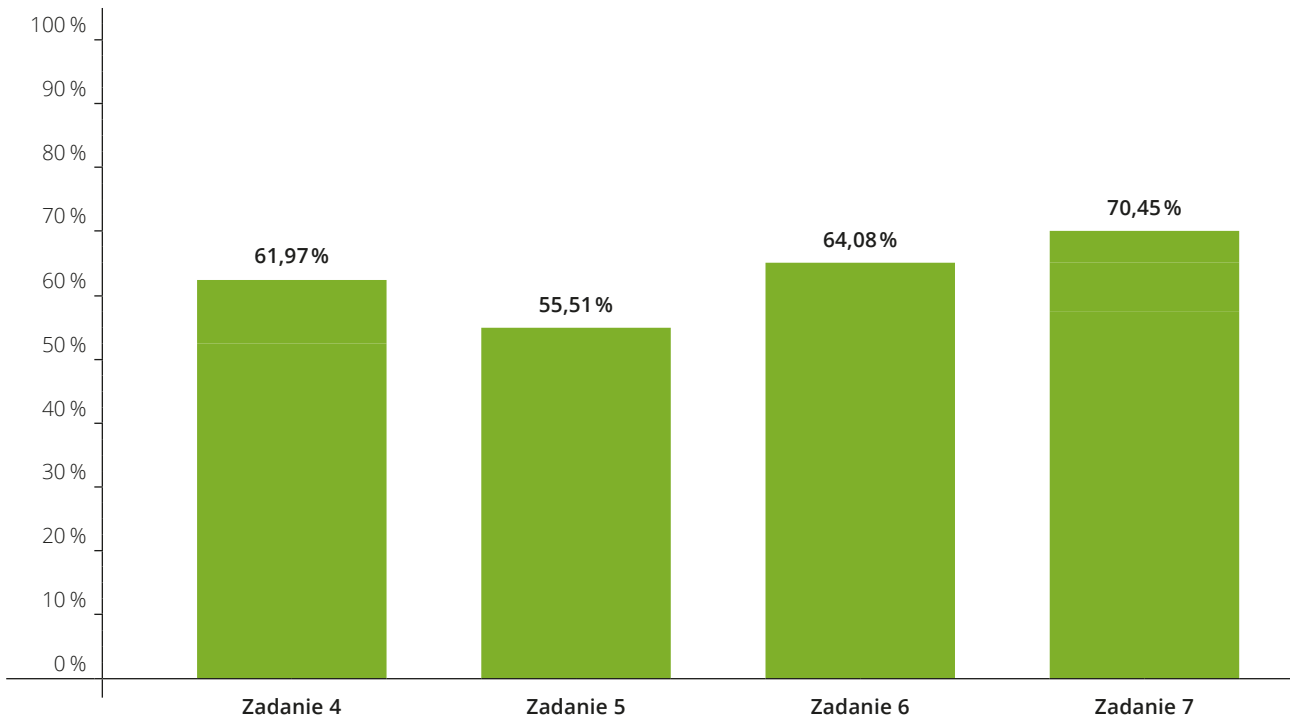
- Ćw. 1 str. 6
- Ćw. 2 str. 43
- Ćw. 2 str. 58

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Wykres 4: Średnie wyniki zadań w części Rozumienie tekstów pisanych

Średni wynik, który uzyskali uczniowie za tę część egzaminu to **61,93%**. Najmniej problemów przysporzyło zadanie 7. (70,45%) polegające na dopasowaniu do luk zdań usuniętych z tekstu. Zadanie 4. (61,97%), w którym łączy się nagłówki z akapitami oraz zadanie 6. (64,08%) – wybieranie poprawnych odpowiedzi do pytań odnoszących się do tekstu, okazały się trudniejsze. Oba zadania wymagały od uczniów **zdolności syntezy oraz analizy wybranych fragmentów tekstów**. Aby dopasować odpowiedni nagłówek, uczniowie musieli znaleźć odpowiedź na pytanie, czego dotyczy przeczytana część tekstu i jaka jest jego główna myśl. Dodatkowo prawidłowa odpowiedź na pytanie 6.3., dotyczące kolejności zdarzeń, zależała od zrozumienia tego, w jakiej kolejności wydarzenia opisywane są w tekście oraz poprawnej interpretacji związku przyczynowo-skutkowego.

Dużym wyzwaniem dla osób piszących egzamin okazało się jedyne zadanie otwarte w części sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych – zadanie 5. (55,51%). Uczniowie musieli przeczytać kilka różnych rodzajów tekstów i na ich podstawie uzupełnić brakujące informacje w mailu. Oznacza to, że oprócz zrozumienia tekstów musieli wykazać się także **zdolnością selekcji informacji** znajdujących się w przeczytanych tekstach.

Aby pomóc uczniom wypracować skuteczne strategie mające na celu radzenie sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **przeczytaj i opowiedz:** uczniowie pracują w grupach. W trakcie rozwiązywania zadania, w którym znajdują się różne teksty na ten sam temat, każdy uczeń w grupie czyta tylko jeden z nich i krótko streszcza go pozostałym członkom zespołu. Następnie razem rozwiązują zadanie dotyczące tekstów.
- **przeczytaj i ułóż:** uczniowie pracują w grupach. Każdy otrzymuje jedną część historii, którą ma przeczytać. Następnie na znak nauczyciela, członkowie zespołów ustawiają się obok siebie w kolejności chronologicznej zdarzeń w akapitach, które przeczytali.

Przykłady ćwiczeń z *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

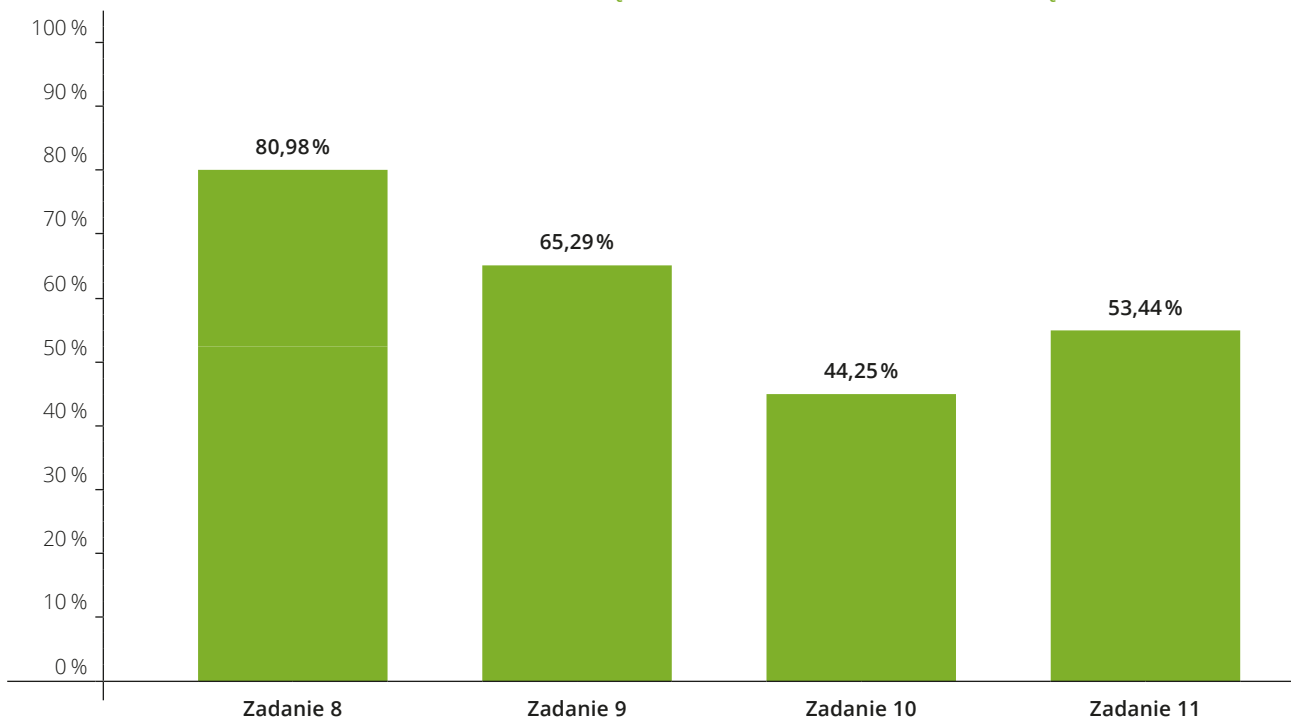
- Ćw. 3 str. 28
- Ćw. 3 str. 44
- Ćw. 3 str. 60

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Na próbnym egzaminie maturalnym w formule 2023 wyniki osiągnięte w części sprawdzającej znajomość środków językowych były porównywalne z rozumieniem ze słuchu i rozumieniem tekstów pisanych (**średni wynik – 61,32%**). Jednak w tej części egzaminu, podobnie do słuchania, zaobserwować można znaczącą rozpiętość wyników. Zadania 8. (80,98%) i 9. (65,29%) przysporzyły uczniom zdecydowanie mniej problemów niż kolejne dwa następujące po nich. W zadaniu 8. zdający musieli wybierać reakcje uzupełniające dialogi. Natomiast w zadaniu 9. wymagane było wskazanie odpowiedzi, która jest poprawnym tłumaczeniem fragmentu zdania podanego po polsku. Fakt, że te dwa zadania przysporzyły uczniom najmniej problemów, nie powinien być zaskoczeniem, gdyż oba są zadaniami zamkniętymi.

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Wykres 5: Średnie wyniki zadań w części Znajomość środków językowych

Zadanie 10. (44,25%) i 11. (53,44%), będąc zadaniami otwartymi, stanowiły dla uczniów zdecydowanie większe wyzwanie. W zadaniu 10. musieli uzupełnić każdą lukę za pomocą jednego wyrazu tak, aby powstał spójny, logiczny i poprawny gramatycznie tekst. Jest to skomplikowane, gdyż **wymaga znajomości zarówno związków frazeologicznych, jak i wielu struktur gramatycznych.** Oprócz tego uczniowie muszą wykazać się też zrozumieniem tego, w jaki sposób wyżej wymienione struktury funkcjonują w tekście. Na przykład, aby móc uzupełnić poprawnie lukę numer 10.2, uczeń musiał przeczytać zdanie do końca poza luką i zauważyć użycie słowa *by* wskazujące na potrzebę zastosowania strony biernej. Dodatkowo zadanie to wymaga zrozumienia faktu, że sprawdzana jest w nim przede wszystkim znajomość gramatyki, a nie słownictwa.

Zadanie 11. sprawdza znajomość związków wyrazowych w przynajmniej jednym z dwóch kontekstów. Trudność stanowi to, że nawet w przypadku, kiedy uczeń rozpoznaje odpowiednią frazę i jest w stanie użyć jej poprawnie w jednym kontekście, to musi jeszcze upewnić się, czy użyte słowo pasuje do drugiego zdania

zarówno pod względem poprawności językowej, jak i logiki zdania. Dla przykładu w punkcie 11.1 uczeń może zdecydować się na użycie czasownika *buy*, który w kontekście drugiego zdania jest poprawnym i logicznym wyborem, ale nie spełnia tych warunków, jeśli zostanie wykorzystany w zdaniu pierwszym, gdzie oczekiwaną odpowiedzią jest czasownik *get* uzupełniający wyrażenie *get on well with your sister*.

Aby pomóc uczniom wypracować skuteczne strategie mające na celu radzenie sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **przeczytaj i wskaż:** podczas rozwiązywania zadań typu open cloze, uczniowie najpierw czytają cały tekst. Podczas czytania nie mogą mieć długopisów ani ołówków w rękach. Następnie w parach dyskutują, które słowa przed lub za każdą luką mogą wpłynąć na to, jakiego wyrazu należy użyć do poprawnego uzupełnienia zdania.
- **krzyżówki frazeologiczne:** pracując w parach, uczniowie tworzą dla siebie nawzajem krzyżówki, w których słowami do wpisania są wyrazy łączące się w związki frazeologiczne z jednym konkretnym czasownikiem, na przykład *get*, *make* czy *do*.

Przykłady ćwiczeń z *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Ćw. 4 i 5 str. 48
- Ćw. 9 str. 103
- Ćw. 4 str. 160

Pamiętaj też o wyjątkowych materiałach do *Repetitorium*, *Impulse* i *New Password*, które stworzyły ekspertki, aby wesprzeć przygotowanie do tej części nowego egzaminu maturalnego!

- ***Use of English Practice Book for Matura*** autorstwa dr Moniki Cichmińskiej zawiera ponad 80 zadań na środki językowe, z czego 70 to zadania otwarte.
- ***New Matura Practice: Grammaticalization*** autorstwa Marty Rosińskiej umożliwia trening zadań otwartych na gramatyzację na obu poziomach egzaminu maturalnego.
- ***New Matura Practice: Lexical Sets***, czyli zestaw 24 zadań na set leksykalny autorstwa dr Moniki Cichmińskiej. Dostępny bezpłatnie dla wszystkich nauczycieli szkół średnich po zarejestrowaniu na stronie www.macmillan.pl/pobierz-zestaw.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Wypowiedź pisemna była częścią egzaminu, z którą uczniowie mieli najwięcej problemów. Nie należy przez to rozumieć, że osiągnięte w tej części wyniki (**średnio 59,79%**) były zdecydowanie gorsze niż w przypadku poprzednich trzech. Uczniowie mieli za zadanie napisać mail do koleżanki z Anglii na temat interesującego wydarzenia kulturalnego. Wypowiedź pisemna jest zadaniem otwartym, co wpływa na osiąganie przez uczniów odrobinę niższych wyników. Na egzaminie maturalnym w 2022 roku (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2022*, CKE) z tą częścią uczniowie nie mieli dużo więcej problemów niż z pozostałymi. Średni wynik w 2022 roku wyniósł 77% i był zdecydowanie wyższy w porównaniu z 59% uzyskanymi przez uczniów w analizowanym egzaminie. Ta różnica w uzyskanej liczbie punktów może wynikać z faktu, że **na wniosek MEiN obniżone zostały kryteria oceny egzaminu maturalnego w 2022.**

Wypowiedź pisemna wymaga znajomości gramatyki i słownictwa oraz zdolności użycia powyższych bez popełniania błędów. Oprócz tego, ta część egzaminu sprawdza, czy uczeń umie wyrażać myśli o pewnym stopniu komplikacji w logiczny sposób w języku angielskim. Stąd też wypowiedź pisemna często wydaje się być najpoważniejszym wyzwaniem stojącym przed zdającymi.

Aby pomóc uczniom wypracować skuteczne strategie mające na celu radzenie sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **dwustopniowe planowanie:** w celu przygotowania bogatszego słownictwa do użycia w trakcie pisania, warto zachęcić uczniów, żeby po zaplanowaniu treści swoich wypracowań poświęcili pewną ilość czasu na stworzenie listy słów, których będą mogli użyć przy wypełnianiu kolejnych punktów w zadaniu pisemnym.
- **napisz i przeczytaj od końca:** jako, że często ciężko jest uczniom zauważyć swoje błędy w pisowni, kiedy czytają wypracowanie po jego napisaniu, można ich zachęcić do przeczytania pracy od końca. Dzięki temu nie będą się skupiać na sensie własnego tekstu, co z kolei pozwoli im na uważniejsze przyjrzenie się pisowni oglądanych, niejako w izolacji, słów.

Przykłady ćwiczeń z *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Sekcje *Activate* w słownikach tematycznych na końcach rozdziałów
- Sekcje *Know your phrases* w lekcjach poświęconych wypowiedzi pisemnej
- Ćw. 4 str. 114

PODSUMOWANIE

W niniejszym raporcie przeprowadzona została analiza wyników próbnego egzaminu maturalnego w formule 2023, która prowadzi do wniosków na temat poziomu trudności całego egzaminu, poszczególnych jego części oraz typów zadań, które zawiera. Dodatkowo znajdują się w nim sugestie odnośnie do tego, w jaki sposób można pomóc uczniom wypracować strategie przygotowujące ich do tego egzaminu, ze szczególnym uwzględnieniem zadań otwartych.

Analiza wyników prowadzi do wniosku, że aby wesprzeć uczniów w przygotowaniach do największego w ich dotychczasowym życiu wyzwania, jakim jest egzamin maturalny, **należy zwrócić uwagę na następujące umiejętności:**

- **W zakresie rozumienia ze słuchu:** ważne jest rozwijanie pamięci słuchowej uczniów oraz ich zdolności utrzymywania uwagi. Nie wolno także zapominać o nauczaniu selekcji informacji, ze szczególnym uwzględnieniem tego, co to są dystraktory i w jaki sposób są one wykorzystywane przez osoby tworzące zadania egzaminacyjne.
- **W zakresie rozumienia tekstów pisanych** nieodzownym jest położenie szczególnego nacisku na rozwijanie umiejętności analizy i syntezy. Oprócz tego, podobnie jak w przypadku rozumienia ze słuchu, należy uczniów zapoznawać ze strategiami niezbędnymi przy selekcji odpowiednich informacji. Koniecznym wydaje się też przygotowywanie młodych ludzi do czytania dłuższych tekstów w sytuacji stresowej, jaką jest matura, w związku z tym, że w dzisiejszych czasach obcowanie z tekstem niejednokrotnie ogranicza się do czytania krótkich wiadomości tekstowych.
- Jeśli chodzi o **znajomości środków językowych**, warto skupić się na pogłębianiu wiedzy na temat związków frazeologicznych. Przydatna też będzie dobra znajomość struktur gramatycznych i typowych elementów łączących się z nimi zarówno w kontekście zdania, jak i dłuższego tekstu.
- W trakcie przygotowań do **tworzenia wypowiedzi pisemnej**, rozwijać należy strategie pomagające przy tworzeniu wypowiedzi zawierającej bogate słownictwo i gramatykę, użyte w poprawny sposób. Należy także skupić się na wyrabianiu nawyku pisania pracy zawierającej wszystkie elementy wymienione w zadaniu.

Znacząca część z uczniów, którzy przystąpili do próbnego egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym w formule 2023, przystąpi do prawdziwego egzaminu maturalnego za około 3 miesiące. Jest to wystarczająca ilość czasu, żeby poszerzyć i pogłębić znajomość angielskiego. Oprócz tego w ciągu 10 tygodni **można wypracować wiele strategii, które pomogą wykorzystać posiadaną wiedzę w stopniu maksymalnym.** Zadania otwarte na pewno będą dużym wyzwaniem, ale nie powinny zaskoczyć uczniów przygotowujących się do matury od prawie czterech lat. Jednak najważniejszym jest pamiętać, że matura nie jest celem samym w sobie i przygotowania do niej powinny służyć przede wszystkim budowaniu kompetencji komunikacyjnej naszych uczniów, którzy, odebrawszy świadectwo dojrzałości, będą mogli w codziennym życiu używać wiedzy nabytej w trakcie naszych zajęć.